

АНОТАЦІЯ

Левицький О. Р. Роль психофізичної координації в організації процесу колективної художньої творчості при створенні театральної вистави. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво». – Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, Міністерство культури України, Київ, 2026.

Актуальність дослідження зумовлена сучасними тенденціями розвитку театрального мистецтва, що характеризуються жанровою та стилістичною багатовекторністю, активним пошуком нових форм сценічної виразності та інтеграцією різних художніх практик. У таких умовах зростають вимоги до професійної підготовки актора, зокрема до його здатності швидко адаптуватися до різноманітних творчих завдань і сценічних умов. Психофізична координація в цьому контексті постає як ключовий інструмент, що забезпечує цілісність акторського існування, поєднання внутрішнього психоемоційного наповнення із зовнішньою формою та стабільність виконання в різних жанрових і стилістичних системах.

Водночас, попри наявність значної кількості досліджень, присвячених психофізичному апарату актора, питання ролі психофізичної координації в організації процесу колективної художньої творчості залишається недостатньо висвітленим. Особливої ваги воно набуває в педагогічному контексті, де психофізична підготовка викладача та здобувачів освіти безпосередньо впливає на ефективність навчального процесу та якість творчого результату. Таким чином, дослідження психофізичної координації як інтегративного чинника, що поєднує індивідуальний і колективний виміри творчої діяльності, є актуальним і своєчасним у контексті сучасної театральної практики та освіти.

Мета дослідження. Простежити вплив психофізичної координації на процес колективної художньої творчості з точки зору акторської, режисерської та викладацької діяльності.

Методи дослідження. *Системно-аналітичний* метод, який дозволив створити джерельну базу дослідження і зібрати необхідний матеріал стосовно предмету дослідження; метод *порівняння*, який знадобився для визначення розбіжностей між особливостями акторського існування в різних запропонованих обставинах; метод *компаративного аналізу* для порівняння особливостей акторської, режисерської та викладацької роботи в процесі колективної художньої творчості; *експериментальний* метод, який полягав у пошуку ефективних вправ і тренажів для роботи над психофізичною координацією, а також для подальшої адаптації цих вправ відповідно до поставлених задач; метод *спостереження*, застосований для ознайомлення з різними педагогічними підходами в освоєнні акторської майстерності, а також для ознайомлення з основними вимогами до сучасного актора; метод *аналізу отриманих даних*.

Наукова новизна. У дослідженні *вперше* здійснено комплексний аналіз взаємозв'язку між рівнем психофізичної координації актора та його творчим діапазоном. Практичні напрацювання дослідників даної теми *дістали подальшого теоретичного розвитку* та були *доповнені* новими спостереженнями, що можуть слугувати науково-методичною основою для вдосконалення освітніх і тренінгових програм як у системі професійної підготовки акторів, так і в діяльності аматорських творчих студій та колективів різного рівня підготовленості. Також *вперше* досліджено роль психофізичної координації режисера-педагога в організації процесу колективної художньої творчості при створенні театральної вистави.

У першому розділі здійснено теоретичне осмислення поняття психофізичної координації, визначено її місце в системі акторської майстерності та розкрито взаємозв'язок внутрішньої і зовнішньої техніки

актора; новизна полягає в уточненні цього поняття як цілісного процесу взаємодії психоемоційних і фізичних компонентів сценічного існування.

У другому розділі проаналізовано особливості підготовки психофізичного апарату актора, розкрито вплив профільних пластичних дисциплін (ритміка, основи сценічного руху та сценічний бій) на вдосконалення психофізичної координації та вперше прослідковано роль даного елемента акторської техніки у різних сферах творчої діяльності.

У третьому розділі здійснено теоретичний аналіз усього підготовчого та репетиційного процесу створення театральної вистави, роботи над сценічними образами, а також вперше розкрито вплив психофізичної координації на організацію процесу колективної художньої творчості при створенні театральної вистави.

Наукове обґрунтування складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

Ключові слова: *психофізична координація, пластика, сценічний рух, сценічний бій, ритміка, театр, сценічне мистецтво, хореографічне мистецтво, акторська техніка, процес колективної художньої творчості, спосіб існування.*

ABSTRACT

Levytskyi, O. R. The Role of Psychophysical Coordination in Organizing the Process of Collective Artistic Creation During the Production of a Theatrical Performance. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

Scientific justification of a creative art project for obtaining the degree of Doctor of Arts in the specialty 026 "Performing Arts" (field of study 02 "Culture and Arts"). - Kyiv National I. K. Karpenko-Karyi University of Theatre, Cinema and Television, Ministry of Culture of Ukraine. Kyiv, 2026.

The relevance of this research stems from contemporary trends in the development of theatrical art, characterized by genre and stylistic diversity, an active search for new forms of stage expression, and the integration of various artistic practices. Under such conditions, demands on an actor's professional training are increasing, particularly regarding their ability to quickly adapt to diverse creative tasks and stage conditions. In this context, psychophysical coordination emerges as a key tool that ensures the integrity of the actor's performance, the combination of internal psycho-emotional content with external form, and the stability of performance across various genre and stylistic systems.

At the same time, despite the existence of a significant body of research devoted to the actor's psychophysical apparatus, the role of psychophysical coordination in organizing the process of collective artistic creation remains insufficiently explored. It takes on particular importance in an educational context, where the psychophysical training of teachers and students directly influences the effectiveness of the educational process and the quality of the creative outcome. Thus, the study of psychophysical coordination as an integrative factor that unites the individual and collective dimensions of creative activity is relevant and timely in the context of contemporary theater practice and education.

Research Objective. To examine the influence of psychophysical coordination on the process of collective artistic creativity from the perspective of acting, directing, and teaching.

Research Methods. A *systematic-analytical* method, which enabled the creation of a source base for the study and the collection of necessary material related to the subject of the study; a *comparative* method, which was used to identify differences between the characteristics of an actor's work in various proposed circumstances; the comparative analysis method for *comparing the characteristics* of acting, directing, and teaching work in the process of collective artistic creation; the *experimental* method, which involved searching for effective exercises and training routines to work on psychophysical coordination, as well as for the subsequent adaptation of these exercises in accordance with the set tasks; the *observation* method, used to familiarize oneself with various pedagogical approaches to mastering acting skills, as well as to understand the basic requirements for a contemporary actor; the method of *analyzing the obtained data*.

Scientific novelty. This study is the first to conduct a comprehensive analysis of the relationship between an actor's level of psychophysical coordination and their creative range. The practical findings of researchers in this field have been further developed theoretically and supplemented with new observations that can serve as a scientific and methodological basis for improving educational and training programs, both in the system of professional actor training and in the activities of amateur creative studios and groups of varying skill levels. Additionally, the role of the director-teacher's psychophysical coordination in organizing the process of collective artistic creation during the production of a theatrical performance has been investigated for the first time.

The first chapter provides a theoretical exploration of the concept of psychophysical coordination, defines its place within the system of acting skills, and examines the interconnection between an actor's internal and external techniques; the novelty lies in the clarification of this concept as a holistic process of interaction between the psycho-emotional and physical components of stage performance.

The second chapter analyzes the specifics of training the actor's psychophysical apparatus, reveals the influence of specialized physical disciplines (rhythmics, fundamentals of stage movement, and stage combat) on the improvement of psychophysical coordination, and, for the first time, traces the role of this element of acting technique in various spheres of creative activity.

The third chapter provides a theoretical analysis of the entire preparatory and rehearsal process of creating a theatrical production and working on stage characters, and for the first time reveals the influence of psychophysical coordination on the organization of the process of collective artistic creativity in the creation of a theatrical production.

The scientific study consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of references, and appendices.

Keywords: *psychophysical coordination, plasticity, stage movement, stage combat, rhythm, theater, performing arts, dance, acting technique, process of collective artistic creation, mode of existence.*